

Notulen algemene ledenvergadering VCORG op 24 januari 2019

Notulen van de extra algemene ledenvergadering van de Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatorische Grondslag te Dordrecht, gehouden op donderdag 24 januari 2019 in de ds. J. Polyanderschool.

1. Opening

De heer Van Driel opent de vergadering door de aanwezigen welkom te heten. Hij vraagt te zingen psalm 119:53. Hij leest 2 Tim. 3:10-17, gaat voor in gebed en vraagt een zegen over deze avond. Hij leest een meditatie n.a.v. 2 Tim. 3:10-17.

2. Doordenking bestuursmodel VCORG

a. Voorzitter: update proces en genomen stappen

Op de extra ledenvergadering van 22 februari 2018 is een korte toelichting gegeven van het proces tot op dat moment. Op de jaarlijkse ledenvergadering van 18 juni 2018 hebben we de stand van zaken gemeld, ook in het kader van de ontwikkelingen die we tot dan toe wisten wat betreft de doordecentralisatie. We hebben op de ledenvergadering ook diverse suggesties aangehoord en tot ons genomen en ook in de overdenkingen meegenomen. En ondertussen ook alle andere processen, waaronder die van de doordecentralisatie, op ons in laten werken. Dat heeft uiteindelijk geleid tot een bepaalde richting waarin het bestuur denkt. Dat heeft ook te maken met de insteek die de onderwijsinspectie kiest als het gaat om een stukje toezicht vanuit de overheid op het naleven van alle normen die gelden en ook een stuk efficiency wat we konden en wilden bereiken. Dat heeft er uiteindelijk toe geleid dat we met de GMR en de CvT het one-tier model zijn gaan zien als het model dat binnen onze vereniging het beste zou passen. Een bestuursmodel kan worden veranderd, maar heeft zoveel impact dat het onmogelijk en onwenselijk is om dat buiten de ledenvergadering om te doen. Deze ledenvergadering is bedoeld om stappen te zetten met medeweten van de ledenvergadering en daarover met u van gedachten te wisselen en het model in stemming te brengen.

Er is hierover ook extern advies ingewonnen. Onder andere is er overleg geweest met dhr. J.K. Matze, directeur-bestuurder van de School met de Bijbel in Nieuw-Beijerland. Hij heeft het proces van bestuurswijziging jaren geleden doorlopen. Hij zal vanavond het bestuursmodel verder toelichten.

b. Dhr. J.K. Matze: toelichting, advies en presentatie structuur bestuursmodel

Een van de aanleidingen voor het nadenken over een nieuw bestuursmodel heeft te maken met de inspectiebezoeken. De inspectie heeft besloten dat zij alleen nog maar het gesprek aangaan met het bestuur, want het bestuur is verantwoordelijk voor de school. Bij een inspectiebezoek wordt het bestuur aan tafel gevraagd, maar de vragen gaan soms zover, bijvoorbeeld over de documentatie van zorgleerlingen, waar het bestuur geen antwoord op weet. Scholen kunnen zo een onvoldoende krijgen op de kennis en kunde van het bestuur. De directeur mag soms aanwezig zijn bij het gesprek, maar in principe is hij alleen hoorder. De wet- en regelgeving is dat de inspectie met het bestuur spreekt. In Nieuw-Beijerland kon dhr. J.K. Matze, als directeur-bestuurder, het gesprek voeren met de inspectrice. Het toezichthoudend bestuur was alleen aanwezig om het verslag van de inspectrice aan te horen.

Een andere reden is dat er nu sprake is van bestuurlijke gelaagdheid.

Ook is het vervuld krijgen van bestuursvacatures steeds moeilijker. Met een nieuwe bestuursmodel, zoals vanavond gepresenteerd wordt, is de bestuursdruk te verminderen. Eigenlijk is het voor Dordrecht alleen nog maar een formaliseren van de huidige situatie. De stap naar het nieuwe model is niet zo groot.

De huidige situatie:

Er is een algemene ledenvergadering. Die blijft bestaan, de leden zijn het hoogste orgaan van de vereniging. Dan is er een Commissie van Toezicht, een bestuur en een directeur. Dat is de bestuurlijke gelaagdheid. Er zijn 14 personen die meedenken met de directeur, die het werk doet. De praktijk is dat die 14 personen met name in de controlerol zitten. In dit geval is er controle van laag op laag. Die gelaagdheid is niet effectief.

Er wordt 1 model met twee varianten gepresenteerd.
Het mandaatsmodel is het model dat het meest voorkomt.

Variant 1:

De algemene ledenvergadering blijft. De Commissie van Toezicht zal in dit model ook blijven. Het bestuur 'zakt' naar beneden. De directeur wordt directeur-bestuurder, met naast hem twee of drie bestuurders. Er is dan een bestuur gevormd van drie personen, waar de directeur er een van is. Het verdere bestuur is verdwenen. Het toezicht blijft nodig, dus de Commissie van Toezicht kijkt op dat driemanschap. De bestuursleden zijn geen personeelsleden.

Overwegingen bij deze variant:

- Als we hiervoor zouden kiezen, zou de directeur-bestuurder wel medebestuurder zijn. Het punt van de inspectie is hiermee opgelost.
- Het bestuur wordt gevormd door een professional, de directeur-bestuurder, en 2 of 3 'leken'; de leken zijn getalsmatig in de meerderheid. Hierdoor kan de professional bij besluitvorming in een oncomfortabele positie terechtkomen. Het kan (onderwijskundige) ontwikkelingen blokkeren.
- Er kan discussie ontstaan (o.a. over kerkverband) over wie de twee of drie andere bestuurders zouden moeten zijn.
- De niet-professionele bestuurders moeten rekenen op een fikse aanslag op hun beschikbare tijd. Zij moeten meedenken en meebesturen.
- De directeur-bestuurder heeft minder bewegingsruimte en minder professionele vrijheid.
- Het model is complexer dan nodig is, hetgeen onduidelijkheid en verlies aan transparantie kan veroorzaken.

Variant 2:

De algemene ledenvergadering blijft. De Commissie van Toezicht blijft ook. Daarnaast krijg je een volledig gemandateerd directeur-bestuurder.

Overwegingen bij deze variant:

- Het model is eenvoudig en transparant.
- De bestuursfunctie (gemandateerd bestuurder) wordt ingevuld door een professional, een vakman die weet waar het over gaat.
- Het bestuur functioneert als toezichthouder en kan het aantal contactmomenten beperkt houden (5x per jaar).
- In geval van externe vertegenwoordiging kan de directeur namens de school als gemandateerd bestuurder handelen zonder tussenkomst van het toezichthoudend bestuur.
- De directeur-bestuurder heeft bewegingsvrijheid en kan, binnen de overeengekomen kaders (het mandaat) naar eigen inzicht handelen.
- De directeur-bestuurder is iedere dag in het werkveld aanwezig en kan snel en proactief acteren.
- De functie voor de directeur-bestuurder is breder en daardoor ook interessanter.

Voorwaarden:

- De beleidsdocumenten, het bestuursconcept en het directiemandaat, zijn cruciale documenten.
- Een juiste kandidaat als directeur-bestuurder is een voorwaarde. Hij moet de professionele ruimte aankunnen.

- Vertrouwen is het sleutelwoord om hieraan te beginnen en het te continueren.
- Bij wijziging van directeur-bestuurder kan heel eenvoudig overgestapt worden naar variant 1. Dit is een clause binnen de beleidsdocumenten. Er is dus eigenlijk geen risico bij wijziging van directeur-bestuurder.

Dhr. C.A. de Keijzer: hoe en wie beslist over wanneer en welke variant toegepast gaat worden als er een wisseling moet komen tussen variant 1 en variant 2?

Dhr. J.K. Matze: in het bestuursconcept wordt beschreven dat bij wisseling van directeur-bestuurder automatisch overgegaan wordt van variant 2 naar variant 1. Bij genoeg vertrouwen in de nieuwe directeur-bestuurder trekken de 2 andere bestuurders zich weer terug en wordt weer overgestapt naar variant 2.

Dhr. A.D.M. Lambregts: wordt dit terugtrekken van de bestuurders beslist door de Commissie van Toezicht?

Dhr. J.K. Matze: ja

Mevr. E.E. Bakker-Schipper: wordt ook al van te voren besloten wie die 2 bestuurders zijn die tijdelijk naast de directeur-bestuurder gaan staan?

Dhr. J.K. Matze: nee, dat wordt dan pas besloten. Bijvoorbeeld de penningmeester en nog een andere bestuurder.

Dhr. W. Zeeders: is het bij langdurige ziekte van de directeur-bestuurder ook het meest voor de hand liggend om te wisselen van variant 2 naar variant 1?

Dhr. J.K. Matze: bij langdurige ziekte kan het zijn dat er een interim directeur-bestuurder komt. Formeel kan dan overgestapt worden van variant 2 naar variant 1. Dit kan bij elke wisseling van directeur-bestuurder, om welke reden dan ook.

Dhr. A.D.M. Lambregts: is er binnen de Commissie van Toezicht een penningmeester?

Dhr. J.K. Matze: ja, de Commissie van Toezicht heeft een voorzitter, een secretaris, een adjunct, een penningmeester en nog 3 of 5 leden.

Dhr. A.D.M. Lambregts: wie legt verantwoording af aan de algemene ledenvergadering?

Dhr. J.K. Matze: de Commissie van Toezicht, deze stukken worden grotendeels aangeleverd door de directeur-bestuurder en de VGS.

Mevr. P. Flach-van Ruitenburg: als variant 1 gekozen wordt en de directeur-bestuurder gaat weg, hoe gaat het dan verder?

Dhr. J.K. Matze: je bent dan je directeur-bestuurder kwijt, vaak wordt dan gekozen voor een interim/externe partij. De bestuurders blijven hetzelfde. De Commissie van Toezicht blijft ook hetzelfde.

Dhr. G.C. de Heer: stel dat er geen interim te krijgen is, wat ga je dan doen?

Dhr. J.K. Matze: het kan zijn dat dan het MT naast de bestuurders komt te staan en dat de Commissie van Toezicht er dan wat dichterbij komt zitten. Variant 1 is eigenlijk het afdekken van het risico van variant 2. Het geeft vrijheid en ruimte om variant 2 aan te durven.

Dhr. W. Zeeders: is er bij variant 2 ook over nagedacht of iemand uit het MT de functie van directeur-bestuurder tijdelijk kan overnemen bij uitval van de directeur-bestuurder? Een mt-lid heeft misschien wel meer professionaliteit, onderwijskundig gezien, dan iemand uit de Commissie van Toezicht?

Dhr. J.K. Matze: als de directeur-bestuurder uitvalt en je hebt niet heel snel een nieuwe of je zit nog in de procedure, dan zou je kunnen zeggen dat een mt-lid plaatsvervangend directeur wordt, maar ook dan zullen twee of drie personen uit de Commissie van Toezicht daarnaast komen staan.

Onderwijskundig weet een mt-lid wel meer, maar een mt-lid heeft waarschijnlijk geen zicht op de begroting en dat heeft de Commissie van Toezicht wel. In het bestuursmandaat wordt ook beschreven dat er bij wisseling van directeur-bestuurder altijd (tijdelijk) overgestapt wordt naar variant 1.

Dhr. A. Smitsman: als de directeur er door dit nieuwe model taken bij krijgt, wordt het werk dan niet teveel voor 1 fte?

Dhr. J.K. Matze: we gaan eigenlijk formaliseren wat hier al gebeurd. Het ingewikkelde is nu de bestuurlijke gelaagdheid. Er verandert meer in de lagen van de Commissie van Toezicht en het bestuur dan in de tijdsbesteding en het werk van dhr. Van der Wulp.

Dhr. G.C. de Heer: ik denk dat het belangrijk is dat ook de MT-structuur en de functies binnen het MT beschreven wordt in de stukken. Het MT en de directeur-bestuurder kunnen zonder elkaar hun werk niet doen. Dit ook voor de duidelijkheid voor een eventuele vervanger.

Dhr. J.K. Matze: mee eens, goede aanvulling. Die nut en noodzaak zou er sowieso moeten zijn, los van het model dat gekozen wordt. Je stemt straks over de laag boven het MT, maar het is een punt dat dit beschreven moet worden. Als er dan wat opdoet, weet iedereen hoe en wat er moet gebeuren. Dit heeft geen invloed op de modelkeuze.

Dhr. G. Leertouwer: waarom is er geen model gepresenteerd waarin bestuur en Commissie van Toezicht gefuseerd zijn? Bestuur en Commissie van Toezicht kan ook in één orgaan.

Dhr. J.K. Matze: bij wet moet er scheiding zijn van bestuur en toezicht. In één orgaan kan, maar wordt wel heel ingewikkeld. De scheiding der machten blijft, je moet als bestuur toezicht hebben.

Dhr. G. Leertouwer: je bestuurt met meerdere, volgens de wet wordt de directeur nu aansprakelijk. Als je solliciteert maakt het wel verschil of je ook juridisch aansprakelijk bent of dat je alleen uitvoerend bent.

Dhr. J.K. Matze: de juridische aansprakelijkheid blijft bij de Commissie van Toezicht liggen, dat wordt ook beschreven. De Commissie van Toezicht blijft uiteindelijk de werkgever.

Dhr. G. Leertouwer: als de directeur volwaardig bestuurder is, dan is hij bij wet aansprakelijk en niet de Commissie van Toezicht.

Dhr. J.K. Matze: dat is een juridisch punt dat verder uitgezocht en besproken moet worden.

Dhr. A.D.M. Lambregts: is de Commissie van Toezicht dan degene die de aanstellingen doet?

Dhr. J.K. Matze: ja, de Commissie van Toezicht wordt de werkgever en tekent de aanstellingen.

Dhr. A. Smitsman: is er voldoende validatie als de directeur-bestuurder met ideeën en plannen komt, in relatie tot de Commissie van Toezicht die wat meer op afstand staat? Hoe ga je daar in de praktijk mee om?

Dhr. J.K. Matze: als directeur-bestuurder kijk je meer naar je team. Je zoekt ook meer steun bij de MR. Daarna ga je naar de Commissie van Toezicht. Zij beoordelen minder op inhoud, omdat zij ervan uitgaan dat het plan gemaakt is door mensen die er verstand van hebben. De Commissie van Toezicht toets het plan aan het beleidskader of financiën. De Commissie van Toezicht kan wel vragen hoe het idee/plan ligt binnen het team en de MR en of het getoetst is bij anderen, wat het risico ervan is, wat het financiële plaatje is, enz. Dat zijn indicatoren waar de Commissie van Toezicht op toetst.

Er wordt een groter beroep gedaan op het team, de MR en het MT. Er komt voor hen geen werk bij, maar het verantwoordelijkheidsbesef wordt vergroot, wat zorgt voor meer betrokkenheid op de plannen.

Dhr. A. de Ligt: het ligt er wel heel erg aan hoe de directeur-bestuurder het invult. Heb je een dominante directeur-bestuurder kan hij binnen de wettelijke kaders toch 'brokken' maken.

Dhr. J.K. Matze: ja, je bent afhankelijk van de persoon, maar er is ook nog de Commissie van Toezicht waar de directeur-bestuurder bepaalde zaken moet melden. Bij elke nieuwe situatie zullen daarom ook bestuurders 'naar beneden zakken'. En bij wisseling van directeur-bestuurder moet misschien ook het MT meer naar voren komen, ook als 'klankbord' voor de nieuwe directeur-bestuurder.

Dhr. M.S.L. Provily: hoe wordt het bestuursconcept en het mandaatsmodel vormgegeven? Hoe gaat dat proces in zijn werk?

Dhr. J.K. Matze: dat heeft te maken met het vervolg. Als er mandaat komt, zal dit verder worden uitgewerkt. Zie verder punt c 'planning en vervolgstappen richting ALV D.v. juni en verder'. De ALV stemt over het mandaat. De ALV is het hoogste orgaan. Dit wordt heel zorgvuldig gedaan en komt steeds terug bij de ALV.

Dhr. A. Smitsman: wat is de overweging dat er voor het bestuursmandaat wel gelijk gestemd wordt en voor het directiemandaat niet? Ook dat is een wijziging van het geheel?

Dhr. J.K. Matze: als de ALV dat vanavond besluit, dan kan dat. Ik heb nog nooit meegemaakt dat de ALV het daar niet mee eens was.

Dhr. P. van der Weijden: als in geval van nood bestuursleden moeten bijspringen, hoe groot is dan het risico dat zij wel of niet beschikbaar zijn?

Dhr. J.K. Matze: je ziet dat ze dan ter plekke hun verantwoordelijkheid nemen. Dat is niet anders dan nu.

Dhr. P. van der Weijden: omhelst variant 2 ook variant 1 of zijn het twee losse varianten?

Dhr. J.K. Matze: het is 1 model, het mandaatsmodel. Straks wordt in stemming gebracht of gekozen wordt voor variant 1 of variant 2. Als variant 2 wordt gekozen, is variant 1 het afdekkingsmodel qua risico voor variant 2. Je kunt ook kiezen voor variant 1 en dan is het per definitie dat er 2 bestuurders naast de directeur-bestuurder staan. In beide gevallen vindt er een 'verbouwing' plaats tussen bestuur en Commissie van Toezicht. Bij variant 2 lijkt er meer risico, maar omdat variant 1 het afdekkingsmodel is, is het risico beperkt en heb je wel de voordelen van variant 2.

Dhr. A.D.M. Lambregts: blijft de scheiding van machten bestaan tussen de Commissie van Toezicht en directeur-bestuurder?

Dhr. J.K. Matze: de scheiding van machten tussen bestuur en Commissie van Toezicht verdwijnt.

Dhr. A. Lemstra: er worden twee varianten genoemd en maar 1 model. Zijn er buiten het mandaatsmodel nog andere varianten te kiezen?

Dhr. J.K. Matze: nee, dan blijft het zoals het nu is. Er wordt gekozen voor het mandaatsmodel en binnen dat model zijn twee keuzes.

Dhr. G.J.T. van Luik: is er ook nog een optie 3?

Dhr. J.K. Matze: nee, dan blijft het zoals het nu is.

Dhr. C.A. de Keijzer: gaat dit bij al onze scholen komen?

Dhr. J.K. Matze: het is zeker al bij de helft + 1.

c. Planning en vervolgstappen richting ALV D.v. juni en verder

Januari 2019:

Presentatie bestuursmodel aan de ALV.

ALV stemt één van de varianten. Formeel blijft de huidige situatie gehandhaafd.

Juni 2019:

1. Presentatie directiemandaat en stemming hierover.

Na akkoord ALV: directeur wordt per 01-08 formeel directeur-bestuurder.

Huidige bestuur en CvT integreren en gaan als toezichhoudend bestuur functioneren. Scheiding van machten verdwijnt.

2. Presentatie beoogd bestuursconcept / presentatie beoogde nieuwe bestuurssamenstelling (aantal leden en vertegenwoordiging kerken in het bestuur, etc.). Geen stemming hierover.

Januari 2020:

Op grond van de bespreking in de ALV van juni 2019 komt het bestuur met een voorstel in de de ALV van januari 2020, worden bestuursleden gekozen en is de nieuwe bedeling een feit. De nieuwe bestuursleden kiezen daarna uit hun midden de verschillende functies.

3. Stemming structuur bestuursmodel

Dhr. G.B. van Driel vraagt als eerst aan de vergadering of het bestuur verder kan met de wijziging van het bestuursmodel.

Ledenvergadering: ja

Wordt hierbij gekozen voor variant 1 of variant 2?

Ledenvergadering: variant 2

4. Rondvraag

Dhr. A.D.M. Lambregts: zijn er nog nieuwe ontwikkelingen wat betreft de doordecentralisatie?

Dhr. G.B. van Driel: er zijn geen nieuwe ontwikkelingen. Er is nog steeds geen fiscaal akkoord. Zolang er geen fiscaal akkoord is, gaat de doordecentralisatie niet door. Dit betreft de vennootschapsbelasting.

Dhr. W. Zeeders: is er een verslag op te vragen van de vorige ledenvergadering?

Dhr. G.B. van Driel: het verslag staat op de website.

Dhr. P.A. Smits: bedankt het bestuur voor de openheid en wenst hen veel wijsheid toe.

5. Sluiting

Dhr. C.J. van der Beek sluit de vergadering. We zingen nog psalm 100:4, waarna hij voorgaat in gebed.